

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

22 листопада 2022 р.

м. Суми

Сумський національний
аграрний університет

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ**

**ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК
УКРАЇНИ**

ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ

ВРОЦЛАВСЬКИЙ ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІРМЕНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ

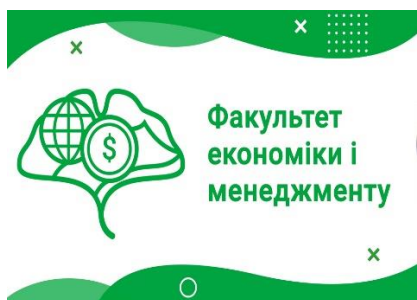
УНІВЕРСИТЕТ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

**22 листопада 2022 р.
СНАУ, м. Суми,
Україна**

УДК [657+336.221]:339.92
С 83

Стратегічні пріоритети розвитку бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції (м. Суми, 22 листопада 2022 р.) / за ред. проф. Назаренка О.В. Суми: СНАУ, 2022. 157 с.

***Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-координаційною радою
Сумського національного аграрного університету
(протокол № 5 від 25 листопада 2022 року)***

***Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
будуть корисними для дослідників у сфері бухгалтерського обліку,
оподаткування, економічного контролю, аудиту та управління, аспірантів,
магістрантів, а також бухгалтерів-практиків та менеджерів різних рівнів.***

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Редакційна колегія

Гордієнко Микола Іванович - кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Жук Валерій Миколайович - доктор економічних наук, професор, академік Національної академії аграрних наук України (м. Київ, Україна).

Назаренко Інна Миколаївна - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Назаренко Олександр Володимирович - доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Крюкова Ірина Олександрівна - доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри обліку і оподаткування Одеського державного аграрного університету (м. Одеса, Україна).

Приходько Ігор Павлович - д. держ. упр., професор, завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (м. Дніпро, Україна).

Мінта Станіслав – доктор філософії. Інститут економічних наук, Вроцлавський університет природничих наук (м. Вроцлав, Польща)

Гаркуша Сергій Анатолійович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Довжик Олена Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Пасько Олег Віталійович - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Полятикіна Лариса Іванівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Ткаль Ярміла Сергіївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Сумського національного аграрного університету (м. Суми, Україна).

Єрмолаєва Марина Валентинівна,

К.е.н., доцент

Полтавський державний аграрний університет

Москаленко Олена Юріївна

Здобувач вищої освіти освітнього ступеня Магістр

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: ВИНИКНЕННЯ ТА РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Доходна частина державного бюджету формується за рахунок надходження податкових платежів. Від того, наскільки зрозуміло і прозоро побудована податкова система, наскільки свідомо сформована в бізнесі культура сплати податків, буде залежати наповненість державного бюджету і можливість держави виконувати соціально-політичні функції, які вона зобов'язалась виконувати для своїх громадян.

Сучасна податкова система України включає в себе три складових частини:

1. Оподаткування юридичних осіб;
2. Оподаткування фізичних осіб (громадян);
3. Система зборів до цільових державних фондів та справляння неподаткових платежів в бюджет.

Відповідно до ст. 8 Податкового кодексу України податки поділяють на загальнодержавні та місцеві. Податки поділяють на дві групи – прямі та непрямі [1].

Базою нарахування прямих податків є доходи або майно платника. Непрямі податки встановлюються у вигляді надбавки до відпускної або роздрібної ціни на товари, роботи, послуги і сплачуються споживачем. Аналіз структури податкових надходжень до державного бюджету України свідчить, що найбільша питома вага у побудові дохідної частини державного бюджету (без урахування податку на прибуток підприємств та податку на доходи фізичних осіб) припадає на надходження від сплати ПДВ.

Таблиця 1 - Структура податкових надходжень до державного бюджету України за 2017-2021 рр. (млн. грн)*

№	Найменування податку	2017		2018		2019		2021		2021 (9міс.)	
		млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ПДВ	434041	63	506168	64	378690	56	381360	57	491965	60
2	Акцизний податок	121449	18	137726	17	137076	20	142758	21	154495	19
3	Місцеві податки і збори	53282	8	58902	7	73576	11	74918	11	82461	10
4	Плата за користування надрами	44979	6	43852	6	44939	7	30174	5	39263	5
5	Ввізне мито	23898	3	28077	4	29855	4	28261	4	33485	4

Продовження таблиці 1

6	Інші податки та збори	11487	2	19031	2	13410	2	12749	2	14109	2
	РАЗОМ	689136	100	793756	100	677547	100	670220	100	815778	100

* Побудовано за матеріалами відкритих джерел [2]

Історія ПДВ розпочалася у 1918 р. коли Вільгельм Сіменс розробив теорію цього податку. Запровадження податку на додану вартість в податкову практику відбулося у 1954 р. у Франції Морісом Лоре. В Європі Європейською економічною спільнотою було запроваджено ПДВ у 1967 р. Сплата цього податку було основною вимогою для претендентів на вступ до ЄЕС. В Україні запровадження ПДВ відбулося лише у 1992 р. До цього періоду на теренах Радянського Союзу такого податку не існувало взагалі. Слід зазначити, що не всі країни світу вважають за необхідне справляння ПДВ. Сполучені Штати Америки дотепер є противниками справляння цього податку. Оскільки вважають, що це буде шкодити розвитку внутрішньої торгівлі

Податок на додану вартість відноситься до категорії непрямих податків, який включено до відпускної вартості товару. Платником ПДВ є покупець. Продавець акумулює суми ПДВ і перераховує його до державного бюджету, фактично виконуючи роль посередника між споживачем товарів і державою.

Справляння ПДВ має як беззаперечні переваги, так і певні недоліки. До переваг цього податку слід віднести його бюджетоутворюючу роль і фіскальну функцію. Справляння ПДВ на всіх рівнях споживання продукції, товарів, робіт, послуг створює передумови для поповнення державного бюджету. Ставка ПДВ становить 20%, по окремих операціях 7% або 0%. Протягом всього періоду існування ПДВ точаться дискусії щодо його недоліків. Одним з найсуттєвіших недоліків вважається висока ставка податку. Значний податковий тягар спонукає підприємця шукати шляхи до зменшення податкового навантаження на бізнес і переводити його повністю або частково у «тінь». При цьому бюджет недоотримує податкових надходжень. З іншого боку висока ставка ПДВ знижує споживацький попит і в кінцевому підсумку може сприяти зменшенню обсягів товарообігу в країні і зниженню купівельної спроможності її громадян.

Останнім часом все частіше постає питання про зниження ставки ПДВ. Цікавий досвід інших країн з цього приводу. Найвища ставка ПДВ встановлена в Угорщині – 27%, найнижча – в Люксембурзі – 17% [4]. В Україні вже декілька років поспіль обговорюється можливість зниження діючої ставки ПДВ до 17%. З одного боку це призведе до загального здешевлення вартості товарів, робіт та послуг і сприятиме підвищенню купівельної спроможності населення, а з іншого боку зниження податкової ставки може спровокувати зменшення надходжень до державного бюджету. Тому питання про зменшення ставки податку потребує ретельного вивчення та аналізу.

Адміністрування ПДВ можна віднести до одного з найскладніших завдань як бухгалтерської служби платника податку, так і відповідних державних органів. Складність цього процесу також сприяє поширенню практики пошуку ресурсів для спрощення розрахунків і звітування. Блокування

податкових накладних та складний та тривалий процес їх розблокування призводить значних втрат робочого часу та фінансових ресурсів. Це також не сприяє популяризації ПДВ [5].

ДПС пояснює, що зупинення реєстрації податкових накладних спрямовано на боротьбу із зловживаннями при справлянні ПДВ і захист добросовісних платників. Для полегшення вирішення проблеми блокування ПН, платник повинен мати позитивну податкову історію [6]. Слід зауважити, що досягти відповідності всім критеріям достатньо складно, особливо в сучасних умовах. Тому все частіше і частіше виникають ситуації, коли блокуються податкові накладні у цілком благополучних платників податку. Внаслідок цього підприємства вимушені витрачати час і ресурси на вирішення проблеми з заблокованими податковими накладними, доводити свою відповідність визначеним критеріям.

Така ситуація не сприяє покращенню взаємовідносин між платниками податків і органами ДПС, ставить їх по різні сторони «барикад», хоча, на нашу думку, ДПС і бізнес мають співпрацювати заради досягнення спільної мети - розвитку підприємницької діяльності, підвищенню культури ведення бізнесу і сплати податків, формування доходної частини державного бюджету України.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755 : станом на 1 жовт. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 09.10.2022).
2. Податкові надходження. Ціна держави. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/> (дата звернення: 09.10.2022).
3. Історія ПДВ. Ціна держави. URL: <https://cost.ua/109-history-vat/> (дата звернення: 09.10.2022).
4. Самедова Л. Р. ПДВ в Україні та світі: особливості справляння. Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Вип. 2 (10). 2018. С. 104-107. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/14039/1/%D0%A1%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%B4>
5. Шаповал Т. Б. Податок на додану вартість: генеза та сучасна трансформація в умовах реформаційних правотворчих процесів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Вип. 47. Т. 3. 2017. С. 16-19. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/2379/1/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%> /(дата звернення: 09.10.2022).
6. Як визначається податкова історія платника ПДВ: роз'яснює ДПС. Дебет-Кредит. URL: news.dtki.ua/taxation/pdv/68625-yak-viznacajetsya-podatкова-istoriya-platnika-pdv-rozjasnyuje-dps

Наукове видання

**«СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА
ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

матеріали

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет

Науково-координаційною радою

Сумського національного аграрного університету

(протокол № 5 від 25 листопада 2022 року)

За редакцією професора Назаренка О.В.

Тези доповідей розміщено в авторській редакції. Відповідальність за точність, достовірність і зміст поданих матеріалів несуть автори. Редакційна колегія може не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

РВВ, Сумський національний аграрний університет,
вул. Герасима Кондратьєва 160, Суми, Україна

Підписано до друку та розповсюдження в мережі інтернет 22.11.2022 р.

Формат А4: Гарнітура Times New Roman

Замовлення _____ Ум. друк. арк. 7,88